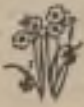

Zdravíme paní
B. JANÍČKOVOU,
Texas

50 centů

TELEFONY:
(708) 749-1891
(708) 749-1898

6426 WEST
CERMAK ROAD
BERWYN, IL.
60402

(USPS 002670)

DENNÍ HLASATEL

THE OLDEST CZECHOSLOVAK DAILY NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

Czechoslovak Daily Herald

VOL. XCVIII.

SECOND CLASS
POSTAGE PAID AT
BERWYN, ILLINOIS

Established 1891

ČTVRTEK, 12. DUBNA 1990 - Čís. 27

THURSDAY, APRIL 12, 1990

Mladá žena v gruzínském hlavním městě Tbilisi s černou páskou okolo čela - zapaluje svíčky v upomínku demonstrantům zabítých před rokem.

Českoslovenští podnikatelé čekají na zákony

Brenda Fowlerová

Martin Štěpánek pracuje v pražské zoologické zahradě s velkými zvířaty. Je to dobré zaměstnání, ale raději by se staral o hady a krokodýly, jak sám prohlásil při čekání na zápis do nově vytvořeného Sdružení československých podnikatelů. Rád by si otevřel vlastní obchod s domácím zvířectvem.

Až donedávna by bylo nemožné otevřít takový soukromý podnik. Ale československý parlament pod nátlakem podnikatelů a o reformy se snažících politiků ve vládě má projednat a schválit nové liberální zákonodárství o soukromém podnikání koncem března, které má vstoupit v platnost v dubnu.

Čechoslováci jako je M. Štěpánek se připravují využít těchto nových zákonů. Během tohoto procesu začínají klást základy pro soukromý sektor, který po 40 let neexistoval.

Za komunistického režimu československé zákonodárství protežovalo jedině státní nebo družstevní podnikání. Soukromí podnikatelé nesměli zaměstnávat nikoho jiného než rodinné příslušníky; takové podnikání bylo také vysoce zdaněno a omezeno na vlastnění služeb jako opravárny nebo stánky s potravinami.

Sdružení československých podnikatelů, nezávislá organizace ustavená v prosinci minulého roku na prosazování a podporování svobodné tržní ekonomie, uvádí, že dnešní podíl soukromého podnikání na hrubém národním příjmu činí pouze 4 procenta.

Do Sdružení se ale již přihlásilo více než 100.000 osob a i celé státem řízené kooperativy, prohlásil koordinátor tohoto hnutí Rudolf Mihle. Bylo otevřeno 64 filiálních úřadoven a v hlavním městě Slovenska, v Bratislavě, pracuje sesterská organizace. Sdružení bylo schváleno ministerstvem vnitra a je ve styku s vládními činiteli, ale

Pokračování na str. 4

Václav Havel v Londýně

Květa Hujerová-Sunová, Londýn

Tři dny návštěvy presidenta Havla v Londýně byly úspěšné. Jméno Václav Havel je v Anglii dobře známé, přesto, že Angličané si těžko pamatují jména cizinců. Havel je dnes nejpopulárnější zástupce bývalých totalitních zemí Evropy, je představitelem milionů bezjmenných a utlačovaných, kteří změnili evropskou historii. Havlova první cesta automobilem z letiště do bohaté čtvrti Kensingtonu, téhož hotelu, kde za svého pobytu v Londýně bydlel Gorbačov, dala mu obraz desítmilionové, moderní, londýnské metropole.

První věc na Havlově programu byla návštěva britského parlamen-

Pokračování na str. 3

O situaci v Pobaltí a na Ukrajině

P. B. -rfe/m.

Bulharské národní zhromaždenie schválilo rozpočet na rok 1990, ktorého cieľom je stabilizácia ekonomie bez vážneho narušenia životnej úrovne obyvateľstva. Bulharsko sa podľ'a agentúry BTA nachádza v značných finančných ťažkostiach, sposobených rastúcou nevyrovnanosťou

hospodárskeho vývoja. Rozpočet má byť začiatkom radikálnych ekonomických reforiem. Národné zhromaždenie schválilo aj návrh zákona, ktorý by mal legalizovať štrajky. V ňom sa však zakazujú štrajky v branných silách, policajných útvaroch a iných dôležitých službách. Pri

Pokračování na str. 6

Pochybný plán o dopravě

Anthony Harrigan

Plán Bushovy vlády o transportaci selhává ve splnění potřeb národa, i když je popisován jako národní.

Národní plán počítá s převedením výdajů za dálnice na státy. Příspěvky jednotlivých amerických států na stavbu dálnic by měly stoupnout ze současných 10 procent na 50 procent. Malý počet bohatých států jako je Kalifornie a New York bude schopen vzít na svá bedra takové břemeno, ale nebude tak moci učinit řada jiných států. Plán opomíjí vzít na vědomí, že mnohé státy - od Louisiany po Severní Dakotu - jsou v hlubokých finančních potížích. Jen tak se drží nad vodou již teď.

Administrativa také ignoruje skutečnost, že celá věc opravdově celonárodního transportačního systému byla bojově projednávána v kongresu v počátečních letech americké republiky. Boj skončil, když se kongres rozhodl podporovat politiku 'vnitřního vylepšování'. Bez federální účasti by byl mezinárodní systém dálnic omezen jen na nejvíce prosperující státy. Federální vláda hradila 90 procent výdajů na stavbu dálnic. Idea stavby dálnic, na nichž se vybírá poplatek za používání, jak je v plánu navržena, může být v některých případech užitečná, ale širší spoléhání se na ni by narušilo dopravu. Vybírání poplatků (toll) je obrovským obtěžováním na částech I-95 na východním pobřeží. Autodopravní průmysl se správně staví proti

Pokračování na str. 2

Jozsef Antall.

BUDAPEŠT - Maďarsko

V druhém a rozhodujícím volebním kole zvítězila 8. dubna konzervativní strana se silným nacionálním založením Demokratické fórum. Předseda této strany Jozsef Antall ve svém projevu tvrdil, že představuje maďarský národ, včetně etnických Maďarů usídlených v Rumunsku, když řekl, že maďarský národ je sjednocený bez ohledu, jaké občanství někteří Maďaři získali v běhu historie. Demokratické fórum získalo 165 míst v parlamentu z celkového počtu 386 křesel. V koalici se stranou křesťansko-demokratickou, která získala 21 míst, a stranou malorolnickou s počtem 44 míst, by měl tento blok celkem 224 křesel v parlamentě, tedy hodně přes polovinu. Hodně ztratila strana svobodných demokratů. Z komunistů prohrál v parlamentních volbách i zahraniční ministr Gyula Horn.

ŽENEVA - Švýcarsko

Salvadorská vláda presidenta Alfreda Cristianiho podepsala spolu s protivládními levicovými povstanci dohodu o vedení rozhovorů pod záštitou Spojených národů. Obě strany podepsaly dokument o sedmi bodech; mezi jiným jde o uzavření příměří, o pohyb směrem k plné demokracii, o respektování lidských práv a o uzákonění povstaleckého hnutí jako politické strany. Úmluvu podepsal také generální tajemník Spojených národů Javier Perez de Cuellar.

URUMQI -

Čínská lidová republika

Do tří měst na pokraji Taklimakanské pouště - Kaxgaru, Hotanu a Kashi - byli vysláni vojáci i vládní činitelé, aby potlačili vzbouření muslimů v oblasti v blízkosti hranic s Pakistanem, kde po léta dochází ke sporadickým etnickým výbuchům zaměřeným proti čínské nadvládě. Etničtí Turkové počtem převyšují čínské obyvatelstvo. Urumquiští činitelé odmítli podat zprávy o posledních vzbouřeních, k nimž došlo v prvním dubnovém týdnu. Ohlásili také, že oblast je pro cizince uzavřena. Z místa byl vypovězen korespondent chicagské Tribune.

ATHENY - Recko

V řeckých volbách získala nejvíce míst v parlamentě Nová demokratická strana a částečné volební výsledky naznačují, že by mohla mít i většinu v parlamentě. Ministr vnitra Theodore Katsirvanos řekl novinářům, že Nová demokratická strana dostala podle počátečních výsledků skoro 48 procent hlasů a 150 míst v parlamentě. Druhou největší stranou je Panhelenické socialistické hnutí, pro které volilo 38 procent voličů.

VARŠAVA - Polsko

Polský parlament odhlasoval zrušení obávané tajné státní policie. Ministerstvo vnitra bude nyní pod civilní kontrolou. Počet zaměstnanců bude snížen. Nové ministerstvo bude dohlížet na nové policejní útvary, na státní ochranu, hasiče a pohraniční stráž, která bude vyřazena z kontroly armády. Policistům se mohou automaticky stát příslušníci lidových milic. Tajní policisté přijatí do služby před srpnem 1989, kdy v polské vládě zaujal místo první nekomunistický ministerský předseda, budou propuštěni. Ve službě budou ponecháni jen ti, kdo projdou procesem prošetřování a nedopustili se žádných prohřešků ze zneužití moci v minulosti.

ISLAMABAD - Afghanistan

Muslimští protivládní bojovníci z organizace Jamait-Islami provedli útok na slavnostní shromáždění v provincii Herat, kdy se mělo asi 10.000 protivládních povstalců vzdát svých zbraní a spojit se s vládou národního usmíření presidenta Najiba. V krátkodobém útoku bylo zabito více než 12 osob, z toho dva afghánští generálové, z nichž jeden byl zároveň náměstkem ministra pro státní bezpečnost. Západní diplomaté uvádí, že zahynulo celkem pět afghánských generálů. Povstalecká organizace Jamait-Islami prohlásila, že vzdání se bylo trikem plánovaným pět měsíců dopředu.

SPOJENE STÁTY - Washington

Při vyjednávání mezi Američany a zástupci Japonska došlo k dohodě o zavedení řady obchodních reforem majících otevřít japonský vnitřní trh daleko většímu množství amerických výrobků a japonskou ekonomii americkým investorům. Dohoda má za účel snížit americký zahraničně-obchodní schodek s Japonskem, který činí 49 miliard dolarů. Američtí exportéři a obchodní experti se však o této dohodě vyjadřují skepticky, neboť mnohé reformy vyžadují změnu japonských zákonů, kterou musí provést japonský parlament.

Pokračování na str. 5

Václav Havel . . .

Denní Hlasatel 3
12. dubna 1990

tu, nejstaršího na světě, kde mu bylo vysvětleno, jak pracuje britská demokracie. Z parlamentu či Westminsterského paláce je to jen krátká vzdálenost do Buckinghamského paláce, kam byl pozván královnou Alžbětou na oběd. Obědu předcházela na palácovém nádvoří přehlídka královské stráže v impozantních uniformách a vysokých kožešinových čepicích, stejná přehlídka, kterou dělal v Londýně Gorbačov. Oběd byl přátelský, pouze pro 12 osob. Královna, ačkoliv její politická role je pasivní a nikdy veřejně o politice nemluví, zná velmi dobře všechna státní tajemství, poněvadž je oficiálně o všem informována. Hned po obědě se Havel v rychlosti stavil na pár minut v katolickém kostele ve Farm Street, kde na něj čekal zástup exilových Čechů, kterým šlo hlavně o fotografie. Londýnské Timesy psaly, že to bylo největší tajemství, poněvadž polovina lavic bylo prázdných. Přesto při této příležitosti jsem Havla vůbec neviděla ačkoliv jsem seděla vpředu, lidé dost nedisciplinovaně stáli na lavicích. Odtud musil Havel se svými průvodci pospíchat do slavného domu číslo 10 Downing Street, sídlo Margarety Thatcherové. Paní Thatcherová slíbila Československu politickou i ekonomickou pomoc. Podle názoru zkušených západních ekonomů, Československo potřebuje půl milionu schopných malých a středních podnikatelů, lidí, kteří zavedou nové obchody, restaurace, služby atd. Dále je zapotřebí cizích investic zvláště japonských, ve výrobě.

Téhož dne před šestou večer, řada známých spisovatelů a politiků z britského života vítali Václava Havla v Institutu Současné Kultury, blízko Buckinghamského paláce. Havel děkoval všem prostřednictvím překladatelky, kteří po léta demonstrovali před čsl. vyslanectvím v Londýně a psali neúnavně urgence západním politikům ohledně propuštění politických vězňů v Československu. Havel zdůrazňoval, že ČSR se chce vrátit do západní Evropy nejen politicky, ale i literárně. Byl ochoten odpovídat na otázky a vysvětlil, že kdyby mu nebylo možné žít v pravdě, že by opustil svou politickou pozici. Zmínil se také o tom, že náhlý návrat k svobodě způsobuje určitou krizi v celém národě, psychologické trauma, kdy lidé jsou dezorientováni, kdy nevědí kam jít dále. Příkladně to k svému vlastnímu návratu z vězení. Anglický ministr kultury mu poděkoval za jeho projev. Ten den ještě nebyl pro Havla skončený, musil pospíchat na večeri k Thatcherovým v poměrně skromném domě v Downing Street, kde stěny jsou lemovány obrazy všech minulých britských ministerských předsedů. Na večeri bylo pozváno 60 hostů, včetně Carol, dcery paní Thatcherové, která pracuje jako žurnalistka. Bylo přítomno mnoho členů parlamentu, spisovatel Tom Stoppard a profesor filosofie Roger Scruton, velice nakloněný Československu a mnoho jiných osob.

Druhý den Havlovy návštěvy začal novinářskou konferencí a rozhovorem s panem Bakerem, předsedou Konzervativní strany a panem Hurdem, britským ministrem zahraničních věcí. Při té příležitosti Havel vysvětlil, jak čsl. komunisté zásobovali Gadaffiho a jeho teroristické přátele nebezpečnou výbušninou semtex, která zavraždila tolik lidí na Západě. Totéž ráno londýnské Timesy přinesly zprávu, že existuje neshoda mezi názorem paní Thatcherové a Havla ohledně NATO, to jest, že Havel nesdílí názor, že přítomnost NATO a Ameriky v Evropě je stále nutná. Ranní program pokračoval obědem u londýnského starosty, kterého se účastnili mimo jiné hosty, vyslanec Sovětského svazu, Finska, Československa (nový vyslanec pan Duda) a Východního Německa. Obědu se také účastnili představitelé čsl. exilu, farář Lang a Roxana McKay, pan Kašpar, Tominová a jiní. Již ve tři hodiny téhož dne čekalo 700 lidí na londýnské universitě na Havlův proslov u příležitosti vydání trilogie Masarykových spisů. Právě jako v Institutu Současné Kultury i zde byla bezpečnostní opatření, návštěvníci musili být registrováni a musili se prokázat pasem. Mnozí lidé byli zklamáni, 2.000 jich žádalo o vstupenky, většinou Čechoslováci. Nikdy jsem jich tolik v Londýně neviděla, byla to škoda, že se nezúčastnili v minulosti demonstrací před čsl. vyslanectvím, kam jich obyčejně přišel jen malý počet.

Kancléř londýnské university vzpomínal jak tam naposledy mluvil Tomáš Masaryk v roce 1923 o problémech malých národů a jak správně vystihl tento problém dvacátého století. Kancléř university se také zmínil o tom, že nyní opět nastane akademický styk s ČSR a že studenti z ČSR budou mít opět možnosti studovat v Londýně. Kancléř také vzpomněl na jméno profesora Vočadla, výborného znalce anglické literatury, který také v Londýně působil na universitě. Připomnělo mi to moje vlastní studie anglistiky v Praze pod vedením Vočadla, hned po válce.

Havel v krátkém a vtipném proslovu se zmínil o tom, jak v minulosti (nedávně) se československé knihy rozdělovaly na "oficiální" a "neoficiální" a divil se, že na čsl. vysílání BBC z Londýna bylo tolik recenzí "oficiálních" knih a jak to vůbec dokázali přečíst tolik nanejvýše nudné a inferiorní literatury. Není pochyby, že státní návštěva v Londýně vyžaduje velká fyzická i politická stamina. Jak Václav Havel sám řekl, "člověk by neměl nikdy ztrácet smysl pro humor i když je v Anglii."

Českoslovenští podnikatelé...

nemá žádnou vlastní oficiální funkci. Grafik R. Míhle, který již pracuje na vlastní noze, řekl: Československá vláda si myslí, že je to lehčí jednat s členy naší organizace než poslouchat a reagovat na problémy tisíců jednotlivců." Asociace rovněž připravuje data banku členů, aby tak zajistila pomoc ve srovnání československých podniků se zahraničními podniky a investory. Zápis do Sdružení stojí 50 korun čsl. (asi 3 dolary), což je tak cena dobrého oběda, a dává jednotlivcům právo dostávat informace o dosud projednávaných zákonech a rady od výpomocných služeb zorganizovaných Sdružením.

Jednoho odpoledne čekalo v úřadovně, kde Sdružení poskytuje porady dva dny v týdnu, asi 10 lidí. Právnička z ministerstva vnitra Jana Kroupová, která pracuje v úřadovně jako poradce ve svém volném čase řekla, že až 120 osob vyhledává radu každý den, kdy je poradna otevřena. Paní Kroupová uvedla, že o radu si přicházejí lidé většinou s dotazem na to, jak by si mohli otevřít vlastní obchod, prodávat své výrobky do ciziny nebo jak si opatřit zahraniční investice.

Poradci Pavlovi Steimarovi, který je rovněž právníkem, se svěřil Antonín Šic s tímto svým problémem: "Pracuji nyní pro stavební firmu, ale vládne tam prostě nepořádek, takže bych chtěl převzít kompetentní dělníky a zavést si vlastní obchod." Prohlásil dále, že o této poradní službě slyšel na televizi. Pavel Steimar poradil A. Šicovi, který žije v Litoměřicích nedaleko Prahy, aby pro začátek sice pracoval na svém novém obchodě, ale podržel si navíc ještě své staré zaměstnání; teprve až se bude cítit dostatečně jistým, že zvládne sám své soukromé podnikání, pak ať s tím pomalu započne, ale snaží se, aby se nedostal do velkých dluhů.

Další Steimarův klient by chtěl v Československu zastupovat cizí společnost, ale rada, kterou dostal, nebyla dosti povzbuzující. Všechny zahraniční obchod provádí v současné době desítky státních organizací pro zahraniční obchod, gigantické konglomeráty zastupující každý sektor československého hospodářství jak pro dovoz, tak pro vývoz. Družstvům a jednotlivým soukromým podnikatelům není dovoleno zavést si přímý zahraniční obchod, ale bude docházet ke změně zákonů. Ministr zahraničního obchodu Andrej Barčák řekl nedávno, že v prvních etapách otevírání se Československa tržnímu hospodářství nebude dáována příležitost k prodeji z druhé ruky a k maloobchodování. Tento výrok a další podobná prohlášení mluvčích ministerstva zahraničního obchodu jsou považována za rány těm Čechoslovákům, kteří by se chtěli stát obchodními zprostředkovateli.

Pro předsedu nově vytvořené skupiny podnikatelů - Slovenského sdružení pro zahraniční podnikání - Ottu Buriana je tato pozice vlády nepřijatelná. Do této organizace se již zapsalo více než 1000 lidí, jejichž cílem je odstranit monopoly na zahraniční obchodování a podporovat soukromé podnikatele. O. Burian pracuje jako ředitel v družstvu vyrábějícím elektronická měřicí zařízení. Snaží se navázat styky se zahraničními investory a společnostmi, které by chtěly pracovat v Československu. S tímto úsilím započal již před několika léty, když se pokoušel vyvázet slovenské umění. Ačkoliv vyvážení takových věcí bylo tehdy nemožné, O. Burian řekl, že navazuje na dřívější kontakty s obchodníky ve Spojených státech a v Kanadě. Členy jeho organizace je například skupina Slováků hledajících investora pro jejich hrad z 19. století, dále mladý muž přející si prodávat do ciziny ručně vyráběné hodiny a pak také stavební družstvo z východního Slovenska, které se zajímá o provádění staveb

Sovětský ministr Anatoly Belichenko (vlevo) a představitel Pepsi Co. Donald Kendall při vzájemné gratulaci na jejich 3-biliónovém obchodu.

pro zahraniční společnosti.

Otto Burian prohlásil: "Postrádáme kapitál a zkušenost. To je jasné. Ale nechte mě citovat nyní Karla Marxe: Nemáme co ztratit, jen své okovy."

Tento článek byl uveřejněn v The New York Times v pondělí 12. března. Prozatím však nebyly uvedeny v život žádné zákony o soukromém podnikání. Stížnost na to je vyslovena i v článku zveřejněném ve Svobodném slově z 22. března, kde stojí:

"Sdružení čs. podnikatelů bije na poplach a má k tomu dobré důvody. Organizace, která dnes eviduje na 70 tisíc členů, vyjádřila včera krajní znepokojení nad dosavadními rozpory mezi plněním programového prohlášení vlády národního porozumění a skutečností. Od 1. dubna měl začít platit zákon o individuálním podnikání fyzických osob, ale zatím vše nasvědčuje tomu, že dlouho očekávaný dokument bude mít skluz. Podle dostupných informací podnikatelů se v programu Federálního shromáždění s něčím takovým v tomto měsíci nepočítá. Poslanci budou projednávat jiné zákony a podnikatelé se cítí po 42letém strádání právem odstrčení. Mají pocit, že vláda uvažuje v makroekonomických dimenzích a dostatečně si neuvědomuje, že ve vyspělých ekonomikách je drobné podnikání ohniskem rozvoje. V jejich přesvědčení je utvrzuje fakt, že bez silné ruky ministrů, kteří jsou teď často na cestách, si správný aparát vede v intencích minulých let a snaží se ponechat vše ve starých kolejích. Ti, kteří de facto likvidovali pokusy o soukromé podnikání, měli také dávat připomínky k návrhu zmíněného zákona, což se neobešlo bez této pečete. Takže, řečeno slovy mluvčích Sdružení, návrh zákona kodifikuje soukromé podnikání jako činnost pod státním dozorem.

Za této situace se nelze divit vzedmuté vlně nespokojenosti, která hrozí přerůst v manifestaci před branami Federálního shromáždění. Koordinační skupina Sdružení zatím uklidňuje své členy zbraní lehčího kalibru - odeslala poslancům Federálního shromáždění otevřený dopis s žádostí o podporu poslance V. Sehnala, jediného českého podnikatele v parlamentě. Vláda by přinejmenším měla k celé záležitosti veřejně zaujmout stanovisko."

Tolik na doplnění přeloženého článku a na podání dosavadní neutěšené situace týkající se soukromého podnikání v Československu. přel. Ved.

When you have questions about investing... see the Banking Professionals.

At the Affiliated Bank/Western National we take a personal interest in our customers. We take the time to listen to your needs, answer your questions and discuss your investment alternatives.

We offer a complete range of financial services including discount brokerage and insured tax-exempt Unit Investment Trusts

The Affiliated Bank/Western National... we have the personalized service you need and the investments you want to help you effectively manage your money.

Affiliated Bank/Western National

5801 West Carmel Road 6001 West Ogden Avenue
Cicero, Illinois 60650 Cicero, Illinois 60650

Phone 656-2000

DEPOSITORS
INSURED UP TO
\$100,000

Member
FDIC

**"Je největším praktickým dobrodiním
dopustit se několika málo chyb záhy
v životě."**

BONN - Západní Německo

Západoněmecký ministr financí Theo Weigel sdělil reportérům, že vládní ministři zkoumají padesátistránkový dokumentační návrh na nahrazení skoro bezcenné východoněmecké marky. Uvedl ale, že prozatím nebylo diskutováno o doporučení směnitelnosti v poměru 2 ku 1 (dvě východoněmecké marky za jednu západoněmeckou). V polovině dubna mají být zahájeny rozhovory s východním Německem o přípravě dohody týkající se plného sloučení obou měn, která by měla být uzavřena v květnu.

LUBLAN - Jugoslávie

Na Slovinsku se konaly 8. dubna první volby za účasti více stran opět v 52 letech. Skoro 80 procent občanů šlo volit presidenta své republiky, čtyři místopředsedy a 240 členů parlamentu, kteří eventuálně budou muset rozhodnout o tom, zda tato republika zůstane nadále součástí Jugoslávie. Na úřad presidenta aspiruje hlavně bývalý vůdce jugoslávské komunistické strany a nyní předseda demokratické reformní strany 49 let starý Milan Kučan, který získal 40 procent hlasů. Další kandidát a člen opozice Joze Pučnik, starý 58 let, získal skoro 30 procent hlasů. O tom, kdo z nich bude presidentem slovinské republiky rozhodnou doplňkové volby, které se budou konat 22. dubna. Pučnik byl dvakrát vězněn: jednou v padesátých a po druhé v šedesátých letech. V exilu v západním Německu získal doktorát filosofie. Vede nově ustavenou sociálně-demokratickou stranu. Oba kandidáti se rozcházejí hlavně v otázce osamostatnění Slovinska: Kučan dává přednost, aby Slovinsko zůstalo ve volné konfederaci se zbytkem Jugoslávie, Pučnik zase chce prosadit referendum do tří měsíců, jež by mělo vést k nezávislosti Slovinska.

VILNO - Litva

Dav Litevců odhadovaný až na 2000 osob zabránil stovkám sovětských vojáků ve vstupu do tiskařských závodů v 5 hodin ráno v neděli 8. dubna. Sovětští vojáci sice již tyto tiskařské podniky okupují, ale jejich počet uvnitř závodu se odhaduje na pouhých 30 vojáků. Doposud také nikterak rušivě nezasáhli do provozu. Tiskařské závody hlídá "lidová garda", dobrovolníci z řad civilistů. Na místo konfrontace se dostavil náměstek litevského ministerského předsedy Algirdas Brazauskas, který začal klást otázky velitelům sovětských jednotek. K násilné konfrontaci nedošlo. Litevský prezident Vytautas Landsbergis v sobotu 7. dubna prohlásil na shromáždění asi 300.000 lidí, že Kreml nemůže Litvě zabránit, aby se neod-

Anissa Ayala, 18-letá, postížená leukémií, která k záchraně svého života potřebuje transplantaci morkové tkáně - drží novorozeně rodičů, které bylo přivedeno na svět za účelem vhodného dárce pro Anissu.

trhla od Sovětského svazu.

MOSKVA - Sovětský svaz

V sovětské Lotyšské republice si na svém sjezdu zvolila promoskevská frakce lotyšské komunistické strany za svého prvního tajemníka starostu hlavního města Rigy Alfreda Rubikse. Ze sjezdu odešlo den předtím 270 delegátů na protest proti odmítnutí schválení návrhu na ustavení komunistické strany nezávislé na Moskvě.

Vládní spor o hospodářské tempo v Československu

RFE

V těchto dnech vychází v Praze i vůči širší veřejnosti najevo to, co dosud tušili především zasvěcení odborníci: ve vládě se vede spor o rychlost ekonomického procesu, směřujícího k zavedení tržního hospodářství. Na setkání s odborníky analyzoval sice ministerský předseda Čalfa neutěšený stav československé ekonomiky poměrně objektivně, a varoval rovněž před iluzemi pokud jde o bezprostřední budoucnost, avšak na místě je otázka, zda opravdu nalil společnosti čistého vína, když vyčíslil pokles průmyslové výroby za leden pouze čtyřmi procenty. Zrovna tak přistupují odborníci se skepsí k optimismu Mariana Čalfy, týkajícího se možnosti udržet inflaci na nynějších třech až čtyřech procentech ročně. V této souvislosti připomíná švýcarský list Neue Züricher Zeitung, že ministr financí Václav Klaus hodlá sice proti inflaci bojovat celou řadou konkrétních opatření, jejichž smyslem je oživit konkurenci a tím působit antiinflačně, - ovšem jedním ze sloupů tohoto programu je radikální snížení subvencí. O tom se zmínil

i Marián Čalfa, když zdůraznil, že je nevyhnutelné odstraňovat dotace cen, - a to především tam, kde nabyly nesmyslných rozměrů: to znamená u základních potravin, ve veřejné dopravě, a také u nájemného ve státních bytech. Vzápětí ovšem ze slov ministerského předsedy vyplynulo, že se s onou "nevyhnutelností" má zřejmě ještě počkat: v prvním půlroce letošního roku, prohlásil Marián Čalfa, se nepřipravuje a nevyhlásí žádný program zvýšení nebo zásadních úprav maloobchodních cen. Teprve o den později přinesl československý rozhlas bezprostřední reakci ministra financí na Čalfovo vystoupení: jak to Václav Klaus bez obalu vyjádřil, je snižování dotací, ke kterému dojde v letošním roce, neuvěřitelně nízké, - a kdyby se to mělo dělat tímto tempem, potrvá odstraňování dotací deset let. Podle Klausových slov se tím vlada vystavuje oprávněné kritice, že nevyužívá určité euforie ve společnosti a nedělá - s mandátem, který má - rasantnější kroky. Dodejme, že současný spor o tempo hospodářských reforem uvnitř československé vlády zaznamenává rovněž britský tisk. Financial Times vychází z průběhu mezinárodního kongresu o obchodu, spolupráci a možnosti investic v ČSSR, - a jako stoupenec pomalejšího postupu identifikuje především Waltera Komárka. Na druhé straně nestojí však jenom Václav Klaus. Také ministr zahraničního obchodu Barčák je pro rychlejší uvolnění cen a je - jak píše Financial Times - přesvědčen, že by vláda měla lidi připravit s větší otevřeností na to, že nezbytná ekonomická reforma se neobejde bez obětí. Zvláště když jsou vnitřní problémy navíc komplikovány takovými faktory jako jsou například značně snížené dodávky ropy ze Sovětského svazu v prvních třech měsících letošního roku.

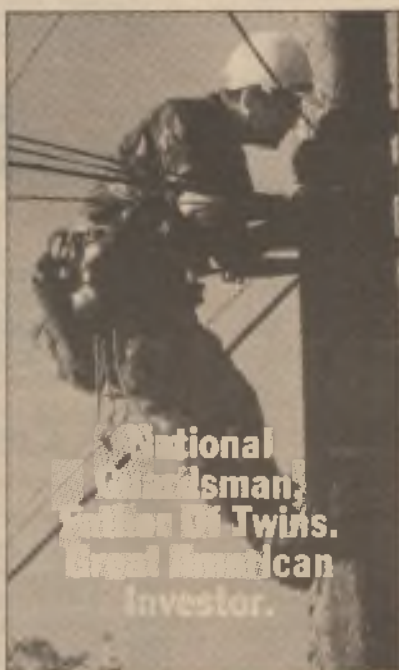
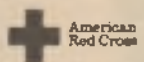
El Salvador

Protáhlé údolí mezi vysokými kopcí, jehož částí vede písčité řečiště stoky Tutunihapa, která byla kdysi řekou. Sem byla v roce 1540 přenesena osada nazvaná Španěly San Salvador (Svatý Spasitel), která krátce nato dostala městská práva a stala se v roce 1821 hlavním městem republiky El Salvador. Má asi 6 miliónů obyvatel. San Salvador je v obklíčení války a v obklíčení bídy. Na kopcích kolem něho i na vzdálených horách visí lavina, která se posunuje stále níž a hrozí, že jednoho dne se utrhne a sesune s následky, které se dají těžko předvídat.

F. H.

UNTIL THERE IS
NO LONELINESS,
NO DESTITUTION,
NO SICKNESS,
NO WAR...

Please join.

José Ibarra works hard to save for his children's education. He buys U.S. Savings Bonds through the Payroll Savings Plan at work. Savings Bonds come in a variety of denominations and can be completely tax free for qualified individuals when used for college tuition. Call us to find out more.

U.S. SAVINGS BONDS
THE GREAT AMERICAN INVESTMENT

1-800-US-BONDS

A public service of the publication

Navštivte svobodné
ČESKOSLOVENSKO 1990

Skupinové odlety do Prahy a Bratislavy z Chicaga či New Yorku za nejlevnější ceny.

Data odletů: 10. a 25. května, 7., 21., 25. a 28. června, 5. a 19. července, 2., 16. a 30. srpna, 7., 15. a 27. září.

Pobyt je na 16, 21 a nebo na 30 dní a může být prodloužen až na 90 dní.

Do Frankfurtu za snížené ceny:

Do 2. května jen 399.00 dol. okružní cesta

Od 15. do 31. května a od 1. října do 31. října 529.00 dol.

Od 1. června do 30. září 599.00 dol. plus daň.

Cesta musí být rezervována a zaplácena do 28. února 1990.

Do Vídně, okružní letenky:

od 1. do 31. března 529.00 dol., od 1. do 30. dubna 569.00 dol.

Pronajmutí aut ve Frankfurtu a ve Vídni za velmi výhodné ceny.

Zavolejte a nebo napište o podrobné informace!

WEBER TRAVEL AGENCY

6805 W. Cermak Rd., Berwyn, IL. 60402

TEL. (708) 749-1333

O situaci...

vzniknutí pracovních sporů sa podľa návrhu zákona majú uskutočniť priame rozhovory medzi zástupcami robotníkov a vedenia. Ak sa im spor nepodarí vyriešiť uskutoční sa zmierčie konanie. Podľa rozhodnutia národného zhromaždenia bude mať demokratická opozícia v predvoľbnej kampani prístup k rozhlasu a televízii, ktoré budú v budúcnosti zodpovedné legislatúre a nie vláde, ako tomu bolo doposiaľ. Toto opatrenie je časťou úsilia o odpolitizovanie štátnych médií, ale zatiaľ nie je isté do akej miery budú v budúcnosti nezávislé. Podľa nových stanov rozhlas a televízia musia byť objektívne. Nesmí slúžiť jednej strane alebo skupine. Podľa mienky poslancov stanovy sú modelom prevzatým z niektorých západoeurópskych krajín. Komentáre v rozhlase a televízii budú odrážať iba osobnú mienku redaktorov. Riaditelia rozhlasu a televízie budú musieť byť schválení národným zhromaždením a navrhnutí vládou. Nebudú mať zastávať vysoké miesta vo výkonných orgánoch politických strán. Novinari podľa nových stanov nemajú dovolené vyvíjať politickú činnosť. V súvislosti s tureckou národnostnou menšinou bulharské národné zhromaždenie schválilo návrh, podľa ktorého by mohli požadovať o navrátenie pôvodných islamských mien. Asi tisíc príslušníkov tureckej národnostnej menšiny zo severovýchodnej a južnej časti Bulharska protestovali pred budovou Národného zhromaždenia v Sofii; žiadali zastavenie diskriminácie a hrozili, že neodídu, pokiaľ parlament nezaručí ich práva. Po schválení návrhu zákona však vyjadrili uspokojenie a nastúpili cestu do svojich domovov. Uspokojenie vyjadrili aj zástupcovia asi 200 tisíc po bulharsky hovoriacich moslimov. Turecko uvítalo schválenie návrhu zákona. Násilné bulharizovanie režimu Todora Živkova spôsobilo v roku 1989 masový odchod 320 tisíc ľudí do Turecka. Medzitým sa asi polovica utečencov vrátila späť do Bulharska. Na zasadnutí národného zhromaždenia padlo aj ďalšie závažné rozhodnutie. Rolníci budú mať znova v neobmedzenom rozsahu vlastníť poľnohospodársku pôdu a podľa vlastného uváženia ju kupovať a predávať. Doposiaľ mohli Bulhari vlastníť nanajvýš jeden byt, daču, garáž a dve autá. Nehnutelnosti mohli predávať iba prostredníctvom miestnych úradov za stanovené ceny. Napokon, národné zhromaždenie schválilo návrh na politickú a občiansku rehabilitáciu vyše 150 bulharských politických a štátnych funkcionárov, ktorí boli odsúdení v zkonštruovaných procesoch v rokoch 1949 až 1952.

Marie Holková

Tisíc tomu let

Ilustroval Z. Burian

Pokračování z min. čísla

4

Ptáče jde k mistru Střezislavovi

Odpoledne vyběhl Podiven svého svěřence: » Pojď se mnou do Podhradi. Navštívíme mistra Střezislava. «

» Kdo je mistr Střezislav? « nepřemohl svou zvědavost Ptáče, když vycházeli na nádvoří.

» Nejdovednější kovář z celého knížetství. Právě opravuje helmici knížete Václava. Jsou na ní ozdoby, umělci cizích zemí zhotovené, však uvidíš, jak je krásná. «

» Všechno na našem knížeti je krásné, « nadšeně pravil Ptáče, » jeho postava, tvář i šat. «

» Viš-li pak, hochu, že pod tím nádherným šatem, zdobeným zlatem, má kníže ještě jedno roucho? Je hrubé a zíněné jako pytle na obilí. A ke spánku se ukládá jenom v tomto chudém šatě. «

Ptáče je překvapen těmito slovy. Nemůže je pochopit. » Zíněný šat? Hrubá pytlovina přece škrábe na těle, jen nejbídnější nevolníci mají tento oblek. Ale kníže je přece bohat. Či dal snad všechny poklady za nás, vykoupené nevolníky? «

Podiven mu vysvětloval: » Opravdu je bohat náš pán. Jeho předkové shromažďovali poklady. On však uznává jen cenu duchovního pokladu. U něho láska k Bohu a bližnímu platí nad zlato. Nuž, z lásky k Bohu obléká své tělo jako tělo nevolníka, z lásky k svému lidu nosí též drahocenný šat, aby nesnížil důstojenství knížecího stavu. «

Hoch pozorně naslouchá Podivenovým slovům. Vše, co se týká knížete a pražského hradu, ho mocně zajímá. Vždyť tady našel nový domov a téměř otcovskou péči. Podiven se o něho svědomitě staral, vše mu rád vysvětloval a Ptáče dychtivě naslouchal každému jeho vyprávění.

Když šli kolem kostela, ve kterém ráno byl na bohoslužbách, napadlo Ptáče: » Tento kostel a chrám svatého Jiří zde na hradě jsou ze dřeva. Proč bude třetí chrám, který se teprve staví, z kamene? Díval jsem se jednou, jak tam nějací muži v tmavých sukních rozkazovali pracovníkům. «

» Nu, nový chrám kázal kníže vystavět z kamenných kvádrů, jako mají jinde velcí národové. Proto pozval ke stavbě cizí mnichy, neboť jedině oni odvedou budovat tyto novodobé stavby. «

» A tento kostel Panny Marie také dal postavit náš kníže? « neúnavně se vyptával hoch, jehož čerstvá mysl toužila po nových vědomostech.

» Nikoliv, « ochotně chlapce poučoval Podiven. » Kostel Panny Marie byl založen dědem knížete Václava. Je tomu dávno. Můj děd mi o tom kdysi vyprávěl, když jsem byl chlapcem jako ty. Ale jeho slova mi zůstala v paměti. Lid prý ještě tehdy věřil v bůžky, však jejich kníže Bořivoj se dal pokřtít na daleké Moravě. Proto ti to vyprávím hochu, že Morava je tvoje vlast. Nuž, poslouvej! Když Bořivoj s kněžnou Ludmilou přivedli křesťanské kněze, pohanští žreci tím byli rozezlení. Na Levém Hradci chovali kvočnu zlaté barvy a podle jejího kvokání věštili budoucí věci. Když se roznesla zpráva, že se kníže s novou vírou navrací z návštěvy moravského Velehradu, žreče zachvátil hněv. Posvátnou kvočnu hodili do hluboké studny a vyslovili kletbu nad Bořivojem. Pak se rozešli mezi lid a popouzelili jej proti knížeti. Bořivoj nedbal jejich zloby. Na Levém Hradci, oblíbeném místě oddechu, dal vystavět kostelík svatého Klimenta. Avšak dlouho se netěšil klidu. Jiný kníže jej z pražského hradu vypudil a sám vládl Čechům, třebaže slovansky mluvit neuměl. Bořivoj se utekl na Moravu, jež tehdy ještě byla slavnou, velkou říší. A tam v touze po rodné zemi přislíbil Bohu, že vystaví kostel na pražském hradě, jestli se někdy ještě vrátí do Čech. Po čase jej Čechové opět uznali za knížete. Když se takto jeho přání splnilo, splnil

i on svůj slib a dal vystavět tento stánek Boží Matce. «

V hovoru oběma cesta rychle ubíhala a již se zastavují u nízkého, dřevěného domku, sroubeného ze začernalých trámů.

» Jsme u mistra Střezislava, « řekl Podiven chlapci a vedl jej do široce rozevřených dveří, jimiž se rozlévala rudá záře. Horký vzduch ovál tváře příchozích. U kovářské výhně stál statný muž, zády obrácený ke dveřím.

Podiven na něho hlučně zavolal: » Bůh s tebou, Střezislave! «

Oslovený se obrátil: Ptáče je mile překvapen. Vždyť je to onen spravedlivý muž, který se ujímal Ptáče před Hněvsou! Také Střezislav hocha poznal. » Tebe nevidím dnes poprvé, chlapče, což? «

» Byl vykoupen knížetem a svěřen mému dohledu, « vysvětloval Podiven.

» Děkuj Bohu za své štěstí. Dostal ses do dobrých rukou. «

» Vím to. Jsem vděčný Bohu i knížeti. Nikdy jsem nepomyslel, že bych byl někdy v jeho službách, « upřímně řekl chlapec.

» Dobře je nám ve službách tak šlechetného pána, « prohodil kovář a Podiven připojil: » Není kníže jako kníže. « Pak dodal zatrpklým hlasem: » A přece mnozí nejsou s jeho vládou spokojeni. «

Ptáče se udiveně podíval na oba muže.

» Je to možné? Někdo s knížetem Václavem není spokojen? Kdo by to mohl být, kdo nemiluje laskavého panovníka Čechů? «

Další kovářova slova vysvětlují chlapci tuto záhadu.

» Jen pyšní zemané se mračí na knížete, že chce vskutku žít podle víry křesťanské. Že se nevyvyšuje nad prostý lid. Hněvá je, že šatí, živí chudé, vykupuje otroky. Zalívají mu, že chce svému lidu zajistit mír. Chtěli by panovníka hrubého, drsného bojovníka, který by pro jejich panské choutky lehkomyšlně proléval krev lidu ve válkách. Ale to, že je náš kníže učený jak málokterý a chce vzdělaným duchem vítězit nad národy, to oni uvádí v posměch. «

Starý muž mluvil rychle a prudce, s celým zápalom srdce. Když skončil, přistoupil k němu Podiven blíž, položil mu ruku na rameno a přátelsky řekl: » Mluvíš mi z duše, Střezislave! A Ptáče jistě s podivením slyší, že mluvíš jako kněz, tak souvisle a pěkně. Ne nadarmo se i kníže Václav rád u tvé dílny zastaví a s tebou pohovoří. Jsi věru moudrý muž! «

» Eh, nechval do očí, « odmítal skromně Střezislav tato slova a hned je také zamlouval: » Myslím, že ses přišel zeptat, jak pokročila moje práce? «

Když Podiven přisvědčil, přinesl kovář krásně zdobenou železnou přilbu. Ptáče mohl na ní oči nechat, jak se mu líbila. Však také bylo čemu se obdivovat! Její tvar byl zaoblený jak kopeček na všech stranách stejně uhlazený. Okraj měla lemovaný páskem silně postříbřeným. Nejkrásnější byl nánosok, vyčnívající vpředu na přilbě. Byl červenou a zelenavou barvou vykládaný, místy proložený stříbrem. Když Ptáče přihlédl blíž, rozpoznal na nánosku obraz Ukřižovaného. Střezislav mu vysvětloval: » Vidíš ten krásný, lesklý kříž? Toť umná práce mnicha z cizí země. Když jednou

**Český národní hřbitov
v Chicagu**

Žij přes 100 let dobře slouží potřebám československé krajanské veřejnosti v Chicagu a okolí.
Pohřívání do země, žehem a do krypt MASARYKOVA MAUZOLEA s křídly Dr. Ed. Beneše a Gen. M. R. Štefánika.
Obstaráme letní i zimní zdobení hrobů, jakož i bronzové náhrobní tabulky, kamenné pomníky a ostatní potřeby a služby spojené s údržbou.

Tel. 788-8442, 539-8442
5255 No. Pulaski Rd.
CHICAGO, IL 60630

Poslouvejte náš rádiový program každou neděli v 9 hodin ráno na WCEV 1450

Tisíc tomu let

Ilustroval Z. Burian

kníže Václav vyjžděl v boj proti Radslavovi, ten kříž se na přílbici skvěl tak mocně, že nepřítel nemohl snést pohledu naň a před knížetem padl pokořen na kolena. «

» Kdo byl ten Radslav? « ptal se dychtivě chlapec.

» Až jednou bude k tomu více času, pak ti o něm budu vyprávět, « přislíbil Podiven, » já byl tehdy také v boji a vše jsem viděl na své oči. «

Střezislav zálibně otáčel knížecí helmici: » Ta helma bude ještě po staletích připomínat Čechům statečnost knížete a jeho lidu. «

Ptáče se podívil: » Po staletích? Což kníže bude ještě živ? «

Podiven jej za tuto otázku pokáral: » Tvoje mladá hlava málo myslí. Ovšemže kníže zemře jako každý jiný smrtelník, ale kov, z něhož je helma, vydrží věky. Jako bude tato helmice přecházet z pokolení na pokolení, tak vzpomínka na dobrého a statečného knížete Václava se uchová v jeho národě na věky. «

Opravdu, teď Ptáče uznává, že je to samozřejmé, a hanbí se, že ho to dříve nenapadlo. Ale kovář hochu omlouvá: » Rozumu přibývá teprve věkem. Jsi mlad a starším přísluší, aby tě poučovali. Dobře ti Podiven vysvětlil má slova. Pevně věřím, že dokud bude v české zemi český lid, vždy si bude vyprávět s úctou o našem moudrém panovníku. «

Když Ptáče s Podivenem již odcházeli, vzpomněl si ještě kovář: » Po sestřičce se ti už nestýská? «

Ptáče pocítil podivné píchnutí v hrudi. Zesmutněl. To bylo jediné, co kalilo jeho spokojenost. Upřímně řekl: » Stýská. Těšil jsem se, že ji ještě uvidím, že se snad Hněvsa zdrží na hradě. Ale marně jsem se po Jelince ohlížel. Prý ji Hněvsa odvedl dříve, nežli jsme sem přišli z tržiště. «

» Ano, « přisvědčil Podiven, » když mi Ptáče vyprávěl o dívce a o svém útěku, bylo mi obou dětí líto. Sám jsem se po Hněvsovi poptával a stráž od menší brány mi řekla, že Hněvsa se svým služebnictvem tudy již vyjel. A nedivím se jeho spěchu. Teď ryšavý chlapík se dívá na knížete okem nevlídným a nejraději se mu vyhne. Zdá se mi, že tento Pšován nemá čisté svědomí. «

Střezislav mlčky pokyvoval hlavou, pak řekl povzbudivě: » Jen, chlapče milý, neztrácej naději! Přece víš, kde se teď dívka nalézá. Snad brzy kníže pojedje na Pšovany a ty se tam dostaneš s ním. Pak se můžete snadno zase shledat. «

Tato slova chlapce potěšila. Kovář má pravdu. Nic není ztraceno. Však on se zase setká s Jelinkou!

Rád také slyšel, když mu kovář ještě řekl: » Až budeš mít čas a Podiven ti dovolí, přijď do mé kovárny! Mohu ti vyprávět leccos, co ti přinese užitek i poučení. «

Ptáče ochotně slíbil. Když už kráčeli cestou zpět, Podiven prohodil:

» Zde v podhradí je více kovářů, ale žádný z nich nedovede pracovat tak jemně jako starý Střezislav. A právě tak, jak dovedné má ruce, je moudrá i jeho hlava. Jeho přátelství si, chlapče, važ! «

5

Záhadný jezdec

Na východní straně hradiště, odkud vedla malá brána do polí, stál domek strážce Slavoje, chráněný košatou korunou věkovité lípy. Večerní šero stlačilo nízkou stavbu zcela ve stín stromu, takže její obrysy splývají s kmenem lípy. Jen slabě ozářené okénko dává tušit, že v této samotě bdí věrný služebník.

Vrzly dveře. Postava starého Slavoje se objevila na prahu a zář louče osvětluje jeho poctivou tvář. Stranou zakňučel pes. Ucítil, že pán mu nese zbytky své večeře. Zaharašil řetěz a již vyskakuje čtyřnohý hlídač do výše a chňape nedočkavě po ruce svého pána.

» Nu, počkej, nedočkavče! « chlácholí ho Slavoj a na hliněnou misku u boudy hází kosti. Pes se vrhá na pochoutku, ale těsně u mísy mu hlava zůstává ztmule vztyčena, uši se ostražitě staví do výše – zlomek vteny – a již se Hafaj dává do zuřivého štěkotu směrem k bráně.

» Copak? Snad nepřichází někdo v tak pozdní hodinu? « promlouvá Slavoj, zvyklý hovořit se psem jako s druhem. » Jen už buď zticha! Pro tvůj štěkot nic neslyším. Opravdu, zdá se, že někdo buší na bránu. Půjdu se tam podívat. «

Pomalou a rozvážně kráčí Slavoj k bráně, ohmatává cestou bok, zda má u něho meč. Beze zbraně není radno s leckým hovořit.

Nové rány na bránu pobitou železem. » Nu, nu, to je spěchu, « bručí Slavoj a otvírá okénko, aby se podíval, kdo je tak nedočkavý. Když přistrčil hořící louč ke mřížce, spatřil jezdce na koni, zahaleného v plášť.

» Otevři! « houkl hrubý hlas, » zdá se, že tu má kníže hluchého strážce. Div že kůň pode mnou neusnul, zatím co tu čekám. «

» Odkud přicházíš a co zde pohledáváš v tak pozdní dobu? « zeptal se Slavoj, nedbaje cizincových nadávek.

» Co zde pohledávám, po tom ti nic není, to oznámím až na hradě. Odkud přijíždím, to poznáš podle pečeti, již nese můj průvodní list, « nevlídně odpověděl jezdec.

» Jsi tedy posel? Ukaž mi list s pečeti, « trval na svém Slavoj.

» Otevř tedy, proklatče, což ti mohu zde za vraty ukazovat list, když je tma jako v pytli? « rozzlobil se cizinec.

To Slavoj uznal. Odsunul těžké závory, otevřel bránu a nechal jezdce vjet. Ihned však zachytil jeho koně za uzdu a žádal znovu důkaz totožnosti.

» Je tomu tuda let, co jsem byl hlavním knížcem na hradě Tetině... « (Str. 58)

Jezdec začal hledat v brašně, visící podél sedla. Jeho oči však slídově zapátraly po starém strážci. Viděl že Slavoj drží v jedné ruce světlo a druhou přidržuje koně. Nemůže tedy rychle k svému meči. Toho využil cizinec. Prudce udeřil starého muže do hlavy. Slavoj bez hlesu klesl k zemi. Louč mu vypadla z ruky a její plamen se kroutil jako hádě, syče na orosené zemi. Pes se dal opět do zběsilého štěkotu. Jezdec rychle seskočil s koně, jakýmsi řemínkem svázal omráčeného Slavoje a odtáhl ho stranou. Pak se obrátil k Hafajovi, bezmocně se sápacím na vetřelce.

» Však tě umlčím, vztekloune, « zahučel a vytáhl meč z pochvy. Jednou ranou utal ubohému zvířeti hlavu. Řetěz sklouzl s krvácejícího krku se slabým zařinčením na zem, kde se kutálela useknutá hlava. Bezhlavé tělo však ještě okamžik zůstalo stát, pak těžce padlo, nohy sebou křečovitě zaškubaly, trup se protáhl – jednou, dvakrát sebou trhl – znehybněl.

Mrtvé ticho zahalilo opět strážný domek a jeho okolí. Zločinný jezdec zmizel v temnu hradiště, ujížděje ke knížecímu obydlí.

V té době právě byl Ptáče sám v Podivenově jizbě. V drždle na stěně hořela louč a slabě ozařovala místnost. Bledý proud světla dopadal na podlahu, jejíž

Příbuzenstvo

Jára Kohout

Došlo to tak daleko, že dnes i většina straníků si přeje aby byla demokracie. Byl v Rudém právu článek o korupci: "Soudruh Slíva je v továrně vedoucím a tak se nedivte, že první kdo dostane přidáno, byla jeho manželka. Přibral si do své kanceláře sestřenicí své ženy a další příbuzné. Příště dostane přidáno tchán a dcera bratrance a pak tetička. Na příbuzenské epidemie se ve straně hodně poukazuje."

Jeden amatérský reportér z Charty si dal práci a motal se okolo Slívy nenápadně. Pod zámkou glasnosti se vyptával v továrně a zjistil, že je to podobné ve všech větších objektech v Československu. Sám Slíva mu řekl: "Vždyť všichni na světě jsme jedna rodina! Už od Adama a Evy. My máme moc rozvětvenou rodinu. Poslechněte si celou mou tragedii. Je to dojemný. Začalo to tím, že jsem se oženil. Dal jsem se ale rozvést. Prosím vás takové zamotané příbuzenstvo, aby se v tom čert vyznal! Potom jsem si vzal vdovu s dcerou. Ne obě dvě! Tu dceru si vzal můj otec. Když si můj otec vzal dceru mé ženy, stal se mým zetěm, při čemž moje nevlastní dcera se stala mou tchýní.

Mé ženě se narodil syn. Ten se stal švagrem mého otce a mým strýcem, protože je bratrem mé nevlastní matky. Moje žena se následkem toho stala babičkou, protože je matkou mé nevlastní matky. Já jsem byl tedy manželem a vnukem své vlastní matky a protože pak manžel babičky je dědečkovým vnukem, byl jsem já sám sobě vlastním dědečkem. Najednou se mě žena přiznala, že ten můj syn není můj. Ten kluk byl dítětem mého nevlastního bratrance a má bývalá žena si ho teď vzala. Všechno to příbuzenstvo jsem vzal do fabriky a živím to. Je to lacinější, než každému platit alimenty a podpory. Takhle ty alimenty platí za mě vlastně strana a stát. To je celá moje tragedie a proto vyrábíme tolik zmetků. Mám dobré srdce pro rodinu. Podporuji i zemřelého dědečka z matčiny strany. Státní benzin, který fasuju na fabriku nosím na hřbitov na hrob toho dědečka. Ušetřený benzin nosím každý večer v bandasce na hřbitov. Počkám tam, až zapadne naše rudé slunce a pak jdu domů. Ráno je tam vždycky - bandaska prázdná - a je u ní cedule: Eště! Peníze za ten benzin dostávám pravidelně denně. Vždy jsou v obálce s kusem papíru, na kterém je napsáno: "Děkuji. Dědeček." Nosí mi je listonoš. Je to dojemné. Jistě to sovětský historik dá do dějin s názvem: O dobrém srdci příbuzného'. Vše pro rodinu, která žije i pro rodinu, která již nežije!

Perestrojka dosud nepronikla do sovětského Inturistu

-rfe/m.

Přes všechny pronikavé změny v Sovětském svazu se hlavní poslání sovětských průvodců cizinců nikterak nezměnilo. Jejich úkolem není pouze stále většímu počtu turistů ukázat zajímavosti své země. Průvodci státní turistické agentury Inturist musí nadále plnit špiclovské funkce z brežněvovské éry: O každém setkání s cizím státním příslušníkem musí ve zvláštní knize vést podrobné zápisy a záznamy. Potvrdilo to nové vydání anglické verze týdeníku Moskovskoje novosti.

"Musím tam zkrátka zapisovat všechno", stěžoval si na stránkách moskevského listu zkušený průvodce turistů Ilja Nikonov. "Kde se turista narodil, kde pracuje, zda umí rusky, jestli zná nějakého sovětského občana a zda se s ním sešel, jestli se zúčastnil všech akcí turistického programu a nakonec posoudit, zda může či nemůže být antisovětským špiónem. Všichni sovětské průvodci z Inturistu se ovšem na tomto špiclování turistů nepodílejí. Jedni to odmítají zcela, druzí pořizují záznamy v knize čistě formálně", vysvětlil Nikonov, který v Inturistu pracuje už třináct let a stará se především o švédské turisty. "My průvodci jsme chudáci", povzdychl si, "za celý život jsme se nesetkali ani s jedním antisovětským špiónem; přesto musíme proti cizí špionáži neustále bojovat."

V pracovní smlouvě každého sovětského průvodce cizinců je uvedeno, že za žádných okolností nesmí turisty upozorňovat na různé potíže sovětského všedního života. "Podle představ našeho ředitelství", dodal k tomu Nikonov, "musím cizincům říkat, že v Sovětském svazu máme všechno; jedinou věcí, která u nás skutečně není - jsou problémy!" Ještě v lednu bylo přísně zakázáno, aby průvodce turistů dal svým hostům vlastní adresu a soukromé telefonní číslo. Teprve letos v únoru bylo dovoleno, že se průvodce Inturistu smí od spokojeného turisty nechat pozvat na návštěvu jeho vlasti. A tak se moskevský průvodce švédských turistů Nikonov konečně poprvé podíval do země svých stálých zákazníků. "Ale moje radost byla pouze krátká", napsal na stránkách týdeníku Moskovskoje novosti. "Každá cesta průvodce Inturistu do ciziny se registruje a vidí se velmi nerada. Stačí malý přestupek proti instrukcím Inturistu pro průvodce cizinců a další cesty do zahraničí jsou zakázané."

Marie Holková

Tisíc tomu let

Ilustroval Z. Burian

upěchovaná hlina byla čistě umetena. Nízký trámový strop však byl zahalen stínem, který slabé světlo nezaplašilo ani z koutů pokoje. Byla tam dvě prostá lůžka, upravená z medvědíků kožišin. Jedno je Podivenovo, na druhém spává Ptáče.

Podiven odešel s knížetem. Šli navštívit chudé. Podiven nesl s sebou velký koš, plný chlebu. Několik drobtů ještě po nich zůstalo na stole. Ptáče je nyní smetl do dlaně a hodil do krbu, který se černal ve výklenku u dveří. V zimních večerech odtamtud sálá příjemné teplo. Nyní je ohniště vychladlé, jen několik kamenů je stále připraveno k rozžhavení. Snad se jim v létě stýská po dubových polenech, která se na nich za dlouhé zimy rozpadávají v šedivý popel. Aspoň se to zdá Ptáčeti, který je v jizbě sám a též cítí v duši jakýsi stesk.

Podiven se stále nevrací. Jak je to nepříjemné být sám! Což kdyby vyšel Podivenu a knížeti naproti? Ne, snad by byl pokárán, že se večerem toulá. Snad aby šel do kuchyně mezi ostatní zbrojnoše? To jistě smí, však ne jeden večer tam seděl s Podivenem a naslouchal vyprávění starých, statečných vojinů o válce se Zličany, o tom, jak Němci přitáhli až ku Praze, o veselých i smutných příhodách knížecí družiny.

Ptáče vzal hořící louč, odsunul dřevěnou závoru u dveří, otevřel je a vyšel. Octl se v dlouhé chodbě. Takřka přímo před ním vystupovaly dřevěné schody do tmavé výše, zleva zazníval tlumený hovor čeledí, neboť tam na samém konci chodby byly dveře do hradní kuchyně. Tam také chtěl Ptáče zamířit, ale něco pozměnilo jeho úmysl. Zasluchl podivný zvuk. Stanul a poslouchal. Jako by kůň zafřkal, kopytem udeřil o práh dveří. Co by však dělal kůň u vchodu do paláce? » Jistě utekl ze stáje, « napadlo Ptáčeti. Vyšel ze síně na nádvoří a hle, stál tu kůň, ale byl osedlán a uvázan u trámu. Chlapec si koně dobře prohlédl. To není zvíře z knížecích stájí! Přijel na něm někdo cizí. » Eh, co mi do toho, « řekl si hoch polohlasitě, » kníže není doma, jezdec jistě na něho čeká a sedí zatím mezi zbrojnoši, však ho tam uvidím « a vrátil se nazpět.

Pojednou si vzpomněl, že dosud nepřipravil vodu do kamenných nádob, stojících za dveřmi knížecích komnat. Byla to jedna z jeho drobných povinností, aby v prvním patře nikdy nechybělo vody k napití i k umytí.

Hbitě vyběhl po schodech nahoru, vzal těžkou, baňatou nádobu za ucho a chtěl odejít. Tu zaslechl prudký hovor. Zdálo se mu, že někdo při tom pláče. Zvuky přicházely z pootevřených dveří komnaty, o níž chlapec věděl, že patří kněžně Drahomíře. Byla to pouhá zvědavost či soucit s plačící, který nutil Ptáče přistoupit blíž a naslouchat?

» Nepřemluvíš mě k zlému činu, « slyšel hoch kněžnin hlas, chvějící se pláčem. » Kolik slz jsem již prolila pro jeden svůj zločin a nikdy nesvolím k dalšímu. «

» Tvůj mladší syn byl vždy tvým miláčkem, nyní ho chceme povýšit na knížecí stolec a ty se, kněžno, neraduješ? Ty nám nechceš přispět svou radou? « domlouval drsný mužský hlas. Škvírou ve dveřích zahlédl Ptáče mluvčího. Byl to cizí muž, zahalený v plášť, panským způsobem bohatě zdobený.

» Václav je přece také moje dítě, « namítala kněžna Drahomíra, ale muž ji jízlivě přerušil: » Zapomněla jsi už, že tě kdysi vypudil na Budeč a zakázal ti přístup do Prahy? «

» Ten smutný čas je dávno pryč. Tam v tichu samoty jsem aspoň poznala sama sebe a stala se jinou, lepší bytostí. «

» Tys tedy již zradila své bývalé přátele a nechceš jim pomáhat? To zasluhuje pomsty, « zasípěl cizinec a Ptáče s hrůzou viděl, jak sahá po zbrani. V jednom mžiku chlapec odkopl dveře do široka a mrštil kameným džbánem po vetřelci. Ptáče umí dobře mířit. Nádobu zasáhla hlavu cizincovu právě v okamžiku, kdy se jeho ruka rozmáchla k smrtící ráně proti Drahomíře... Zbraň však vypadla na zem - krátce zacinkla - po ní zadunělo těžkým pádem tělo omráčeného útočníka.

Když se kněžna vzpamatovala z úleku a překvapení, přikročila k Ptáčeti, stojícímu doposud v rozevřených dveřích.

» Bůh mi tě poslal ku pomoci, statečný hochu! Zachránil jsi mi život, nikdy ti to nezapomenu. Nyní pospěš pro ostatní čeleď, ať odnesou tohoto muže do věznice. Půjdu na lůžko, jsem už stará žena a hrůzou sotva stojím. «

Ptáče seběhl dolů, aby vykonal rozkaz kněžny. Byl jako v horečkách, hlava mu třetila a vše se v něm chvělo mocným rozechvěním. Avšak čekalo ho ještě jedno překvapení.

Když totiž přivedl narychlo svolané zbrojnoše do hořejší komnaty, byla prázdná. Jen střepy džbánu svědčily, že to, co překotně vyprávěl vojínům, nebyl pouhý sen.

» Vzpamatoval se brzy ten lotřík a utekl oknem, « řekl jeden ze zbrojnošů. Vskutku, okenice byly rozevřeny dokořán. Když pak Ptáče přiskočil k oknu, zaslechl ještě dusot koňských kopyt.

» Za ním! Prchá východním směrem! « vykřikl a již se všichni hnali k strážnímu domku. Ale pozdě! Malá brána zela rozevřena do černých polí a kolem Slavojova domu bylo ponuré ticho.

» Kde e Slavoj? «

» Proč jej nezadržel? «

» Že ani pes nezaštěkal! «

» Slavoji! Slavoji! Hola! «

Hlasy hlučely, otázky se řinuly jedna za druhou. Teprve nález spoutaného a omráčeného strážce brány vše vysvětlil.

Ptáče je opět v jizbě Podivenově. Dobrodružství tohoto večera plní mu mysl. Kdo asi byl ten cizinec? Proč vlastně přijel? Jak červ mu hryže v hlavě hlavně jedna myšlenka.

Pokračování příští úterý

OBJEDNEJTE
Tričko na Památku

Historického Koncertu,
který se koná toto léto v **ČESKOSLOVENSKU**

HALO z AMERIKY

VÝTĚZEK Z PRODEJE BUDE DAROVÁN
DĚTSKÉ NEMOCNICI a ART FORUM v PRAZE

HALO z AMERIKY

Objednejte si **TED**
za POUHÝCH \$ 10.- plus \$ 2.- za BALení a POŠTOVNE

ŠEK nebo MONEY ORDER s VAŠÍ OBJEDNÁVKOU
VYSTAVTE na **HALO z AMERIKY**
P.O. Box 309 - LOS ANGELES - CA. 90078

OZNAČTE PATŘIČNOU VELIKOST S - M - L - XL

VYSOKÁ KVALITA • PĚTI BAREVNĚ TIŠTĚNO • DÁ SE PRÁT
* ZÁRUKA NAVRÁCENÍ PENĚZ PŘI VAŠÍ NES-UKROJENOSTI *

VÝBORNÝ DÁREK a POZDRAV z AMERIKY • Pošlete Příbuzným a Přátelům v Československu

Najvyšší čas odstrániť zbytočné rakety a začať spoločne rozmýšľať, ako zachrániť prírodu pre nás a budúce generácie. Ale teraz aj my (v duchu) napneme paraklzák a preletíme Alpy. Pristaneme na rovine medzi Alpami a Dunajom, na lúke, kde se opekajú celé voly a do smadných hrdiel tečú celé vodopády piva - na mníchovských októbrových slávnostiach. V sobotu sa tam zhromažďilo ľudí ako nikdy predtým a presne o 12-tej mešťanosta George Kronawitter narazil štyrmi údermi prvý 220-litrový drevený sud, bez toho, aby vytekla čo len kvapka vzácného moku. Spolu s predsedom bavorskej krajinskej vlády Franzom-Josefom Straussom si pripil na pokojný priebeh slávností, zatiaľ čo dvanásť húfnic zahrnelo do modrej oblohy.

Pestrá kulisa mníchovských októbrových slávností s čertovým kolom, osmičkovými dráhami, hojdačkami a kolotočmi, pivnými stanmi a strelnicami sa tohto roku prezentuje na pozadí alpskej krajiny s braliami, vodopádom a horskou kvetenou. Inokedy dokáže iba teplý vzduch z juhu, zvaný fohn, stlačiť krajinu do zdanlivo dvojdimenzionálneho obrázku s lúkami a vrcholmi, tohto roku však ten istý efekt spôsobili ústredné polnohospodárske slávnosti, najväčšie a najstaršie v Európe, ktoré sa konajú súčasne s októbrovými slávnosťami.

Atrakciou slávností je 22 metrov vysoký dutý alpský masív z ocelových trubiek z dráteneho sita, ktorý predvedie návštevníkom hornobavorskú alpskú krajinu plasticky pred oči. Vodopád sa v dvoch kaskádach rúti z 18-metrovej výšky do údolia a úzky chodníček vedie k vrcholu, na ktorom je vyhlídková plošina a medzi kameňami vyráža plesnivec, šedivník a kosodrevina. O niekoľko krokov ďalej, na úpatí umelej horskej krajiny ukazujú západonemeckí polnohospodári 190 koní z 13-tich rás, 157 kusov hovadzieho dobytká, 132 ošípaných, 92 ovci, 32 koz a k tomu drobné domáce zvieractvo od králikov až po prepelice, od bobrov až po hranostajov, od včiel až po akvarijné rybičky. Deti môžu od rána až do večera, kým nejdú spať, pozerat', ako sa z vajíčok vykl'úbajú perličky a jarabičky.

Kto vylezie na alpský vrchol Terezínskej lúky, pohľadá žrebčov a jeleňov a s údivom bude pozerat' na "biologický" traktor, poháňaný rastlinným tukom, môže potom prejsť do priestorov októbrových slávností a oddýchnuť si počas jazdy na obrovskom čertovom kole. Keď má šťastie, bude naňho svietiť jesenné slnko a z hornej polohy kabíny môže porovnávať pravú kulisu Alp s umelou. A to prišlo na 154. októbrových slávnostiach od 19. septembra do 4. októbra vyše sedem miliónov návštevníkov. Prípravné práce sú skončené, kontrolujú sa naposledy skrutky. V osmich obrovských stanových halách je miesto pre sto tisíc návštevníkov, ktorí dostali chuť na máz čiže liter piva, za šesť mariek 60. 1986 pretieklo vyše pat' miliónov 300 tisíc

litrov cez smadné hrdlá. Keď sa k tomu všetkému pripočte okolo pol milióna návštevníkov polnohospodárskych slávností možno rátať s novým hltavým a kúsavým rekordom. Mesto Mníchov však nemá záujem o rekordy a snaží sa, aby októbrové slávnosti boli pokojné a príjemné, čo vzhľadom na očakávaný nával návštevníkov vyzerá ako nadľudská úloha.

Prakticky každý rok sa na Terezínskej lúke oslavuje dáke jubileum. Tentokrát prešli stý raz "lúčni krčmári" cez mesto s obrovskými vozmi, naloženými pivnými sudmi, vyzdobenými kvetinami a t'ahanými mohutnými štajrákmi. Z toho dôvodu sa očakávalo mimoriadne pestré divadlo. Na vozoch boli naleštené drevené sudy, hoci pod stanmi sa dávno čapuje z kontajnerov. Jediný pivovar, pojmenovaný po svatom Augustínovi s mnohostoročnou tradíciou, neupustil doteraz od drevených sudov, zvnútra vysmolených alpskou kolofóniou. Osmičkové dráhy, na ktorých sa vozíčky trikrát obrátia dolu hlavami, sú už "starý klobúk" - novinkou je "lopta", ktorá sl'ubuje úplne nový zážitok. Dajte pozor, aby ste pri opisovaní tohto zázraku nedostali závrat. Ide o 12 kabín zoradených do kruhu, ktoré sa krúčia okolo vlastnej osy, zatiaľ čo sa celá záležitosť otáča. Potom sa gondoly zpatne dvíhajú 14 metrov do výšky a letia krížom-krážom, sem a tam, ako gulocky v hracom automate. K tomu laserové blesky a ohlušujúca hudba.

Októbrové slávnosti nie sú iba obrovská ľudová zábava, ale aj nesmierne plýtvanie energiou. Zatiaľ čo 14 dní pracujú naplno štyri osobitné transformátorové stanice, aby všetky pohyblivé a pevné zariadenia zásobili prúdom, zožerú milióny žiaroviek a stovky motorov milióny kilowattov. Raz to boli takmer dva milióny, čo by na celý rok stačilo pre 800 domácností. V priestoroch Terezínskej lúky sú osobitné stanice polície, Červeného kríža a pošty. Nechýba ani odbočka Úradu starostlivosti o mládež, daňový úrad a samozrejme hasiči. Osobitná miestnosť s hračkami slúži zábave stratených detí. Zbytočne by ste v Mníchove hľadáli voľnú izbu, všetko je obsadené. Znovu prichádzajú do Mníchova Američania, Japoncov je viac ako bolo doteraz, ale zo všetkých najviac bude Talianov. Napriek tomu vyše 90 percent návštevníkov príde z Mníchova a horného Bavorska. Kedysi sa takmer výlučne čapovalo osobitné tmavé "marcové" pivo, tradície sa však strácajú, dnes prevláda svetlé pivo a na dvoch miestach dokonca možno piť aj nealkoholické. Doteraz sa nezabudlo na smutnú udalosť z 26. septembra 1980, pri ktorej výbuchom bomby zahynulo 13 osôb a vyše 200 utrpelo vážne zranenia.

Ako obvykle teda prvý sud narazil mníchovský mešťanosta, pričom masy zvolali "Ocapft iz" - a to znamená pre všetkých "Auf geht's, auf die Wiesen". Možno príde do vášho stanu na "máz" aj "tajný bavorský kráľ" Franz-Josef Strauss.

Dojmy z rakouských hor - na podzim

Mr. Skukálek - RFE

V lete bola zima a teraz je teplo - ale predsa jeseň je tu. Väčšina úrody je zozbieraná, deti chodia do školy, zostáva ešte ovocie a hrozno. V horách sa st'ahujú z hol do dolín stáda kráv a na mnohých miestach vyhráva pritom kapela a slúžia sa pritom d'akovné bohoslužby. Redaktor Andrej Radan navštívil "najvyšší" sviatok Rakúska. Jeho dojmy:

Už pred mesiacom ma zastavili deti z Mairhofu. O druhej popoludní pojdu kravy zo salaša, máte si nachystat' fotoaparát a urobiť zopár obrázkov. Pýtal som sa Helmuta Lenča, ktorý má v obci na starosti salaše, či to súhlasí: "Ušili budú na teba." Zháňanie z hor bude až 19. septembra." Nenahneval som sa na deti, ale som čakal, čo bude. O druhej sa dostavili vyzdobené s vyzdobenými handrovými zvieratkami, so zvoncami a vraj: "Každého zvlášť a všetkých dovedna." Fotografoval som, ako sa dalo a zaumienil som si, že ani skutočné zháňanie z hol nepremeškám.

Dnešné deti v Kauntertale sa na pastierov iba hrajú. Robia si salaše z drievok a z kamenia a vycpané zvieratká - tučniakov a medvedíkov - ozdobujú ako kravy. Údolie stratilo dnes mnohé z hroz, i keď prišli nové. Kedysi však za nádhernou kulisou zrázov, priepastí, brál, vodopádov, úsustov a riav, videli práve domáci obyvatelia najlepšie číhajúce nebezpečenstvá. Uzáver údolia zvaný Gepatsch skrýval nejedno ohrozenie, dnes uprostred doliny postavili priehradu, ktorá svojou hrádzou zadržuje vody Faggy a chráni osady poniže pred záplavami. Či sama nie je ohrozením - kto vie? Jedna z najdivších riav Tirolska zaplavovala kedysi spadnutými svahmi prehradenú dolinu a grúne, valila se cez morény a skálie s pravekou silou, podrývala korene stáročných límb a opustených dvorov, privádzala do úzkych človeka, zver i rastlinstvo. Iba nezlomná vola k životu dokázala stavať sa na odpor zúreniu živlov. Kto už by bol ochotný vzdáť sa

toho, čo sa pralesu odňalo krompáčom a lopatou. A boli to lúky z ktorých sa žilo, k tomu trochu zemiakov, kapusty a zeleniny pri dome. Kedysi sa nechodilo mnoho do škol, ciest nebolo a kdeže áut. A tak desaťročný potomok pranárodov, hádam z Ilýrie, už na úsvite hnal kozy na pastviny v bočných údoliach, Verpail či Gsall alebo Gallrut, kam dnes turisti, vybavení technikou, nechodia v húfoch. A keď prišli nečasy stávala rodina ticho pri oknách v očakávaní syna a koz - nejedna tabuľka zvaná "marterle" svedčí o krutom osudu týchto pastúškov, bleskom zasiahnutý, v riave utopený, pri "marende" (po slovensky merinda) zabitý padajúcou skalou. A neskôr - nejedna pastierik pomohol alpinistovi na Schweikerte, keď nevedel, kam má položiť nohu či ruku, a nevzal za to ani groša - za takú maličkosť. Z nich potom vyrastli budúci "senneri", strážcovia "almov" a stád na "alpách" - čím sa nerozumelo pohorie, ale hole nad hranicou lesov, ktoré dali horskému masívu uprostred Európy meno.

Helmut bol sedliak a stolár, kým nezakotvil na obci. Jeho švagor Lois je v zime učiteľ lyžovania a v lete je na salaši, o hospodárstvo sa stará usilovná Rézi. A susedov Hans, ten zmizol na jar a dlho sa nevedelo, kde je.

Pre sennera - baču, pastiera, salašníka? - najkrajší deň v roku: kráča si pyšne pred kravou vodkyňou, bohaté vyzdobenou. Sedliaci sa pozerajú s obdivom naňho a nešetria chválou: "Hi'a, Hanzl. Má najkrajšie kravy." A pod opálenou tvárou nevidno ani, že sa pýri: "Ved' je to ozajstný chlap a na jar ešte chlapčisko ušiel z domu, že sa mu nechcelo do školy!" Všetko sa skončilo dobre. Úspešné leto na alme prinieslo rodine blahobyť - na celý rok. A sedliak chodí okolo, trochu so strachom a opatrne, aby nenal'akal a nevyplašil sily prírody

10 DENNI HLASATEL
12. dubna 1990

Century
21

RBI, INC.
9025 West Cermak Road
North Riverside, Illinois 60546
Business (708) 442-0444
Residence (708) 579-0545
Pager 817-0782

MILLIE
KOLESKE

mluvíme česky

6526 W. 41st St., Stickney,
3417 S. 57th Ave., Cicero,

2638 S. Euclid, Berwyn

1135 Cleveland, LaGrange Park.
Jed'te okolo se podívat anebo
zavolejte o další informaci.

For rent

STUDIO APARTMENT
IN CICERO
ELDERLY GENTLEMAN
PREFERRED.
CALL 656-9292
ASK FOR DEBBIE

Complete shoe repair shop in
Berwyn, suburb of Chicago.
Low rent. Retiring \$18,000
CALL (708) 484-7763

Western Suburb - Complete
Catering Operation. Corporate
and Social and Fast Food. Excel-
lent location. Asking \$60,000.
708-354-3232.

V případě oznámky Seznámeni,
je nutno též přiložit prázdnou
oznámkovanou obálku s adresou,
na kterou má být odeslána odpo-
ved' na inserát.

Děkujeme za pochopení
Redakce

Kde možno koupit Hlasatel:

Austin a Čermák Rd.,
ve stánku Cicero.

Miloš Pancner,
6038 W. Čermák Rd., Cicero.

Prague Sausage,
6312 W. Čermák Rd.,
Berwyn - pouze nedělní

Redakce Hlasatele,
6426 W. Čermák Rd.,
Berwyn.

Fred Pancner,
6514 W. Čermák Rd.,
Berwyn.

Roh Oak Park a Čermák Rd.,
Berwyn - stánek.

26th a Ridgeland,
Berwyn, stánek - nedělní.

Čermák Rd. a Ridgeland,
Berwyn, stánek - nedělní.

Čermák Rd. a East Ave.,
Berwyn, stánek.

V New Yorku: Candy Store,
1437 - 1st Ave.,
New York, N. Y.

DVOUPOSCHODOVÝ MODERNÍ DŮM
NA PRODEJ
ADDISON - WOOD DALE

s veškerým komfortem, 3 velké koupelny,
20x18 rodlé ložnice, 20x6 šatna, velké
ložnice, místnost pro computer, 7x16 loft,
krb, whirlpool, garáž pro dvě a půl auta,
půlakový rohový pozemek. 15 minut do
Berwynu.

O další informace volejte

MIKI SPIGL

Cermak Road Realty
6226 záp. Čermák tř.
Berwyn, Ill.
č. tel.: 484-4800

Dům o 16ti bytech, Jižní Cicero, 16 roků
starý. Přijem \$ 72.500

BUILDING FOR SALE
WITH SMALL RESTAURANT
AND BAR:

Good rental, 23 sleeping rooms and 2 apart-
ments for lease, or with option to buy.
Across from race track, in Cicero. Ask for
Edith.

863-5510 - day and
599-7718 - evenings

ČISTÍME KOBERCE
A
ČALOUNĚNÝ NÁBYTEK

Volejte
přes den:

Hana: 484-3459

večer

Chris: 863-4113

HELP WANTED

SECURITY

Immediate openings for security officers
on the North side of Chicago, and North-
ern suburbs. To work at any specific site,
you must have a car and home phone.
Starting salary varies - depending on
qualifications and availability. We provide
HMO benefits, including Dental coverage.
Paid holidays and vacations. State Certi-
fied training and a whole lot more. Please
call our office to arrange for an interview or
visit our office at:

STANLEY SMITH SECURITY

5225 Old Orchard Rd. 23A

Skokie, IL. 60077

(708) 965-9060

Must read, write and speak English
fluently.

NURSING DIRECTOR

Nursing Home

39 bed co-located nursing home located 45
miles from Glacier National Park seeks
experienced RN for challenging position.
Contact: Administrator, Glacier County
Medical Center 802 2nd St. S. E., Cut
Bank, MT 59427 (406) 873-2251

EOE

Nová kniha

Právě vyšla kniha Petra Roma-
na "Vlečen pod šibenici". Autor
odsouzený k trestu smrti, očitý
svědek, poutavě a s napětím
vypráví o období stalinismu v naší
vlasti. Kniha by měla být v každé
rodině a měli by ji číst příslušníci
všech generací. Cena 20 dolarů
plus 2 dolary poštovné a expedi-
ce. Objednávky: Editions VERI-
TAS, C. P. 2130, Ste-Julie, Qué.,
Canada J0L 2C0.

(312) 484-1118

marina's
BEAUTY SALON

Home of the finest permanent waving

Visit Marina's new
salon - formerly at
26th St. & Hamlin.

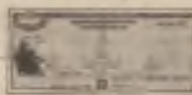
now at

6234 W. Cermak Rd., Berwyn, IL

Wise In Years.
Young At Heart.
Great American
Investor.

If you stop for gas at Wally Bonfield's service station, be prepared to fill
up on a few good stories. One of his favorites is how he built his retire-
ment nestegg—with U.S. Savings Bonds, the
Great American Investment. "Bonds have
always been there for me," he says proudly. Be-
come the next Great American Investor. Call us
to find out more.

U.S. SAVINGS BONDS

THE GREAT AMERICAN INVESTMENT

1-800-US-BONDS

A public service of this publication

LIMO DRIVERS
FULL and PART TIME
Over 23 years. Clean driving record. Top
pay. Company car. Must be able to
communicate FLUENTLY in English.
Apply In Person
UNITED LIMOUSINE
432 Ogden
Downers Grove
(708) 969-8814

Help Wanted

ELECTRICIAN WIREMAN

Read control system prints, know control
components. Experience with machines and-
or building control panels. Must have trans-
portation. Must read, write and speak
FLUENT English. 708-860-7410.

COSMETOLOGIST

Licensed European-trained cos-
metologist for famous skincare
salon. Must have authorization
to work. Call 312-787-4300 for
Appointment.

Nová služba návštěvníkům Prahy

Využijte možnosti zajištění si hluboký záž-
itek při Vaší příští návštěvě Prahy. Agentura
OVATION Vám může ve velmi krátkých
lhůtách zaslat vstupenky na představení
Národního divadla, České filharmonie, La-
terny Magiky a divadla Na Vinohradech.
Kontaktujte nás na tel. číslech švýcarské sítě
(4122) 616-296 (česky) nebo (4156) 964-856
(anglicky), případně pište v obou jazycích na
telefax (4122) 616-296 anebo adresu:

OVATION, Rotrichstrasse 3,
CH-5452 Oberrohrdorf, Švýcarsko.

Nemovitosti v Československu

Informace o podmínkách koupě
a pronájmu nemovitostí vám
zašle a realizaci zprostředkuje:

Ing. Jiří PELANEK,
M. Pujmanové 18
60200 Brno
Czechoslovakia

Překládám do angličtiny legální
doklady školní a osobní
notářsky ověřené.

O. KOVAR

Pište na adresu:
P. O. Box 313
Riverside, IL 60546
nebo volejte:
(708) 442-7115

Wanted

CANCER PAD MATERIAL
by Church Ladies who make up
cancer pads free for the Cancer
Society, bed sheets, towels,
blankets, etc. are needed. Will
pick up. Please call Norm at
708-863-8979.

P.S./WASHINGTON

a weekly column by
U.S. Senator Paul Simon of Illinois

A Revolution In Anti-Crime Science

I have written about the opportunity I have had to work with the FBI to develop the most important breakthrough in crime detection since the fingerprint, and a case in Illinois now illustrates the importance of this.

The breakthrough is the result of the genetic makeup we all have, a makeup that is different for each human being on earth, with the exception of identical twins. You can extract that genetic makeup from a piece of flesh, from a blood sample, and--this is important in this case--from semen.

A University of Illinois student was in her darkened apartment when someone broke in. She was not wearing her contact lenses so her sight was impaired, and the intruder placed a pillow over her head.

The victim reported a rape immediately, and a semen sample was taken, from which a DNA "genetic fingerprint" was made. It matched the DNA print from one of the suspects, and the jury found him guilty--despite the fact the victim did not get a good look at her attacker.

There are similar cases now taking place around the nation. After learning what was taking place in England where DNA fingerprinting had been pioneered, I held hearings. FBI officials were key witnesses. I then visited the FBI lab, and worked with the FBI director to develop the program.

Three months ago, I was able to get Congress to approve \$819,000 to establish an FBI DNA databank, containing the DNA profiles of violent convicted felons, to help state and local police and prosecutors solve these crimes.

I called two meetings of law enforcement officials in Illinois, one in Chicago and one in

Springfield, to get this new anti-crime tool quickly into use. Key FBI personnel came and explained the details.

The person convicted of rape at the University of Illinois may be the man responsible for a series of rapes. Without the DNA genetic profile, his conviction may have been impossible.

Grundy County State's Attorney David Neal had a less dramatic case, but again with the use of the DNA genetic track, he prosecuted a man who had broken into a woman's home and raped her. Without the new technology, he likely could not have been convicted.

It is also important that this new device can be used by innocent people to prove their innocence.

Illinois State Police officials are preparing to have their own laboratory so they will not have to depend exclusively on the FBI lab, though they will continue to work with the FBI.

Virginia is the only state that now has its own lab.

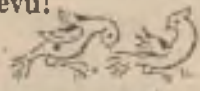
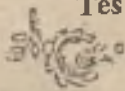
There are still some problems to be worked out, standards for a good print to be established (just as there can be a poor fingerprint), and methods for establishing national files. I'm also pressing for international standards so we can work smoothly with INTERPOL and other police agencies to track terrorists and other international criminals with this new technology.

But there is no question we have a significant breakthrough in fighting crime.

I'm grateful to FBI Director Sessions for his excellent cooperation in working with me to see that we take this important step forward in catching criminals.

Nový sklad keramiky z Československa je už vystaven v našem obchodě

Těšíme se na vaši návštěvu!

Máme z Československa a jiných zemí největší výběr KRÍŠTALOVÉHO SKLA. Právě české GRANÁTY a jablonecká BÍŽUTÉRIE.

Dámské ručně vyšíváné BLUZY, vyšíváné OBRAZY Prahy nebo Bratislavy - ZÁSTĚRY a PENTLE ke krojům. KAPESNÍKY, vlněné ŠATKY a PANENKY v krojích.

CUKROVINKY, BONBONIERY čokoládové KAFÍČKO s rumovou příchutí.

Do KUCHYNĚ mák, kmin, trhané krupky, sušené hříbky a kuchyňské koření. Mlýnky na maso a nástavce na děláni cukroví. Mlýnek na housku, kráječ knedlíků, strojek na děláni halušek, kuchyňské váhy, formičky na cukroví a bábovky.

Rekordy, kazety, zábavné knihy, slovníky, učebnice a obrázkové knihy pro děti.

BLAHOPŘÁNÍ v různých řečích - anglické, české, slovenské, polské, německé a italské.

TUZEX - potravinové balíčky bez cizí nebo peněžní poukázky do Československa - vyřizujeme rychle a spolehlivě.

Různé katalogy k dostání zdarma na požádání.

F. Pancner, Inc.

6514 W. Cermak Road - Berwyn, IL 60402

Obchodní hodiny:

Pondělí - pátek od 9.30 ráno do 6.00 večer;
v sobotu od 9.00 ráno do 6.00 hod. večer; zavřeno v neděli.

Tel.: (708) 484-3459

R · E · C · I · P · E · S

American Heart Association

Bayou Red Beans and Rice

Enjoy Mardi Gras, but go easy on the "fat." This Cajun specialty will add spice to any meal!

1 lb.	dried red kidney beans (2½ cups)	1	large onion, chopped
4 cups	water	2	stalks celery with leaves, chopped
1	ham bone with 1 cup chopped ham	2 tsp.	hot pepper sauce

Soak beans overnight in water. Pour into a large heavy pan or Dutch Oven. Add remaining ingredients. Simmer 3 hours or until beans are tender. Remove ham bone, cut off meat and add to beans. Add water when necessary during cooking. Water should barely cover beans at end of cooking time. Remove 1 cup of beans at end of cooking time and mash to a paste (a blender may be used for this procedure). Add to remaining beans and stir until liquid is thickened. Serve hot over white rice.

Makes 8 1-cup servings.

This Help Your Heart Recipe is from the Fourth Edition of the American Heart Association Cookbook. Copyright 1973, 1975, 1979, 1984 by the American Heart Association Inc. Published by David McKay Company Inc. (a Random House Inc. company), New York.

Bayou Red Beans and Rice

Nutritional Analysis per Serving

256	Calories	22 mg	Cholesterol
20.2 g	Protein	35.6 mg	Carbohydrates
4 g	Total Fat	132 mg	Calcium
1.4 g	Saturated Fat	909 mg	Potassium
.6 g	Polyunsaturated Fat	40 mg	Sodium
1.6 g	Monounsaturated Fat		

R · E · C · I · P · E · S

American Heart Association

Braised Sirloin Tips

A meat lover's favorite! Be sure to trim all visible fat off the meat.

2 lbs.	beef sirloin tip, cut into 1-inch cubes	2 tbsp.	soy sauce
1	10½-ounce can beef consommé	1	clove garlic, minced
		¼ tsp.	onion powder
½ cup	red burgundy or cranberry cocktail	2 tbsp.	cornstarch
		¼ cup	water
		4 cups	hot cooked rice

Brown meat on all sides in a large heavy skillet. Add consommé, wine (or cranberry cocktail), soy sauce, garlic and onion powder. Heat to boiling. Reduce heat, cover, and simmer 1 hour, or until meat is tender.

Blend cornstarch and water and stir gradually into the stew. Cook, stirring constantly, until gravy thickens and boils. Cook 1 minute more. Serve over rice.

Makes 8 servings.

This Help Your Heart Recipe is from the Fourth Edition of the American Heart Association Cookbook. Copyright 1973, 1975, 1979, 1984 by the American Heart Association Inc. Published by David McKay Company Inc. (a Random House Inc. company), New York.

Braised Sirloin Tips

Nutritional Analysis per Serving

356	Calories	95 mg	Cholesterol
39.2 g	Protein	28.1 mg	Carbohydrates
7.5 g	Total Fat	22 mg	Calcium
2.6 g	Saturated Fat	576 mg	Potassium
.4 g	Polyunsaturated Fat	591 mg	Sodium
2.9 g	Monounsaturated Fat		

SINCE 1921... First National Bank of Cicero

Provádí bankovní služby veřejnosti.

Základ spolehlivé společnosti

6000 West Cermak Road.

2500 South Cicero Ave.

Cicero Illinois 60650 Phone 780-5000 Member FDIC

Úsměv Alexandra Dubčeka na první straně pařížského lidového deníku France-Soir symbolizuje snad nejlíp diplomatický úspěch cesty nového předsedy Federálního shromáždění do Paříže. Francie slavila totiž především muže roku 1968 a jeho věrnost ideálům socialismu s lidskou tváří. Politické a hospodářské výsledky této cesty měly dostat svou definitivní podobu při prezidentské návštěvě V. Havla ve Francii. Pařížské mládí připravilo Alexandru Dubčekovi rovněž několik nezapomenutelných chvil. Studenti pařížského Politického institutu, z nichž většina se narodila až po roce 1968, mu nejen upřímně a dlouze zatleskali, ale také chtěli vědět třeba to, proč se Československo tehdy v srpnu roku 1968 nebránilo. Alexandr Dubček s vervou znovu zdůraznil, že morální vítězství je naše a že i dnes považuje své rozhodnutí se nebránit za správné. Zabránilo totiž velkému krveprolití. Podle jeho názoru byli sovětští vojáci připraveni na

všechno. Češi a Slováci žijící v Paříži se nakonec s Alexandrem Dubčekem a Jiřím Hájkem, který ho doprovázel, setkali na večerní recepci v slavnostních salónech československého velvyslanectví v Paříži, které stojí v hezké čtvrti nedaleko Eiffelovy věže. Předseda francouzského parlamentu Rolland Fabiouse, který Alexandra Dubčeka pozval do Paříže, ho s radostí na recepci doprovodil, mezi hosty v koutě postával i šéf francouzských komunistů Georges Marchias, ale přítomní Češi a Slováci, tady zažili mnohá překvapení. Návštěva A. Dubčeka na tuhle recepci svedla osobnosti, z nichž mnozí nebyli v těchto prostorách už od roku 1948 - jako třeba bývalý pařížský konzulární úředník pan profesor Josef Fišera a další, kteří se těmto dveřím vyhýbali od roku 1968 - jako například rodina Arthura Londona, kterou jste mohli potkat ještě před několika lety spíše při protestních manifestacích před ambasádou než uvnitř.

Vždyt' tady byli i pařížští

sokolové. Přál bych vám vidět úsměv na mnoha tvářích třeba ve chvíli, kdy dobře pracující ceremoniář u vchodu nahlas ohlásil vstup Otce Koláře z české katolické mise v Paříži, pár minut po vstupu generálního tajemníka francouzské komunistické strany. Otec Kolář při banketu zasvěceně vyprávěl o přípravách Svatého otce do Československé federativní republiky (ČFR) spisovateli Janu Vladislavovi, pár metrů od básníka Fleischmana a jeho synů, či na druhé straně od paní Londonové, která s nadšením vyprávěla o svém setkání s Alexandrem Dubčekem. Vypočítat všechny historické zkratky a překvapení tohoto večera, který svedl mnoho lidí, kteří se v minulých dobách často neviděli, by trvalo velice dlouho. Já jsem třeba s radostí pozdravil malíře a básníka Jiřího Koláře, jehož úsměv a navracená forma tento večer přímo prosvěcovala. Úplně jinak, než její začátek, který byl - řekněme to rovnou, přímo staročeský. Posud'te sami: Muž dne -

Alexandr Dubček, měl díky plněmu programu večer mírné zpoždění, a tak železná vrata velvyslanectví zůstala hostům, kteří byli hloupě a uctivě dochvilní, zcela neuctivě zavřena až do jeho příjezdu. Na československé velvyslanectví se v poslední době zve kdekdo, tak at' si počká!

S. -rfe/m.

ZAJÍMAVOSTI

“Pravdu poznáte a pravda vás osvobodí!” To je jeden z nejoblíbenějších citátů z Bible, které se rád dovolává polský odborářský předák a předseda odborové organizace Solidarita, Lech Walesa. Dotazován na tento citát, odpověděl:

“Proč si myslíte, že mám úspěch? Protože mluvím vždy a za všech okolností pravdu! Nemám v sobě jiné síly než sílu víry a srdce. Bez hluboké víry by mi hlava bývala už dávno uletěla!”

Dojmy z rakouských hor . . .

a náhody života - čo si proti nim počne slabý človek? Nuž, ale keď' sú zasa nazad - čo by sme sa neveselili, každý si príde na svoj účet, "almkirchtag" alebo "almgumggl" je iba raz do roka.

Naozaj sa pýtam Helmutovej Rózi, či ide na Weisseferner, na slávnosť - "kdeže ja mám na to čas - musíme vit' vence." Tak sme tam išli sami. 2750 metrov nad morom vyhráva dychovka, z 3500 metrov vysokého l'adovca skáču odvážlivci na paraklzákoch, daktorí s lyžami, iní bez. Je to nový šport, nie vždy ide všetko hladko. Zdola sa dívame na chrobáčka, ktorý sa rozbieha od kríža, postaveného pred pár dňami. Naskočí, padák sa nahuje, odrazu spl'asne a letec je znovu na zemi. Horkýže na zemi, na l'ade, ktorý sa zvažuje stále viac až takmer kolmo padá stovky metrov dolu. Tí, čo už pristáli, zhikli, letec sa našť'astie zastavil, zbral strakatú plachtu a pustil sa od kríža znova. Už letí. Na terase a za oknami reštaurácie nič nezbadali. Letec pristál, tleskajú. - Kapela hrá a na tanieri chladne rezeň. - Desiatky autobusov priviezli hostí, väčšinou dochodcov. Hl'a, tam na l'adovci, babička najmenej 60-ročná v teniskách širokej sukni odvážne vyšl'apuje medzi puklinami - l'adovca. O chvíľ'u je nazad, vd'akabohu. Zajtra prídu nové autobusy, budú sa prepletat' medzi kravami, schádzajúcimi z hôľ.

Pol'nohospodárstvo na horách tiež zasiahol pokrok v dobrom i zlom. Moderné domy horských sedliakov, plné vzduchu od svetlíc po stajne, s elektrikou, vodovodom, kanalizáciou; kúpelne, pračky, myčky, chladničky, televízory, ba i počítače pre účtovníctvo sú samozrejmosťou, nehovoriac ani o mechanizácii v hospodárskej časti. Pol'nohospodárske stroje na lúkach, výnosné sejivo a správne hnojenie, účinná konzervácia krmiva - kravy dávajú viac mlieka, sú zdravé a odolné a "horské" - zvyknuté na chutnú, omamne voňavú a predsa drsnú stravu. K dennému jedálnemu lístku patria nielen šalvia, materina dúška a mata, ale aj chránené orchideje. Turista na ne nesmie siahnuť, ale kravám sa to nedá vysvetliť... Zopár sto metrov nadmorskej výšky d'alej - a ako by tu zastal čas. Sme na alme - salaši, na alpe - na holi. I tu sa mnohé zmenilo - postavili sa nové obytné budovy a nové stajne, je tu vodovod a o elektrinu sa stará malá vodná turbína. Pred almom parkujú autá. Jedlo sa už nemusí nosiť na chrbte, ani syr do údolia. Pred časom sa dokonca budovali mliekovody, dnes o nich vd'akabohu nepočut'. V podstate sa však veľa nezmenilo. Hory ešte stoja, tam kde stáli, dvíhajú sa pod hranicu štyroch tisícov - vd'akabohu, že tu stoja, budú stáť aj nad'alej, a aj keď' nebudú, dážd', búrky a sneh zostanú, ročné obdobia sa striedajú ako vždy, aj keď' hádam nie celkom. Lúky sú rovnako rozkvitnuté, ale zdola sa rozrastá krovie a zhora padajú kamene, nie iba teraz, už desaťročia. A lacných pracovných síl je čoraz menej. Kedysi a dnes bojuje i tu tvrdo proti sebe. Mlieka je aj tak dost' a je stále lacnejšie a maso - i to je ľahšie produkovať v pol'nohospodárskych fabrikách na rovine. Pre Rakúsko je to už dávno problém - vysokohorské lúky tvoria patinu celej plochy, polovica z nich pripadá na Tirolsko. Pozrime sa na to z inej strany -

na holiach narastie potraviny ročne pre 30 tisíc kráv.

Vyháňanie kráv na hole znamená pre jednotlivého sedliaka, že môže držať o tretinu viac kráv. Vysokopoložené salaše, sú letnou pastvou predovšetkým pre ovce a tel'ce. Neslobodno ani na to zabudnúť že obhospodarovanie vysoko položených priestorov udržuje prírodu v Alpách v rovnováhe. Ale čo je najdôležitejšie - hole sú prameňom zdravia pre dobytok. Samozrejme, že držanie dobytky v stadách umožňuje aj šírenie infekcií, pri dostatočnej starostlivosti však možno badať nielen rast svalstva a lepšiu obeh krvi, ale dokonca i vyššiu inteligenciu a rýchlejšie reakcie ako u dobytky v stajniach. Domestikácie odcudzila zvieratá prírode, život v horských výškach ich zasa vracia nazad. Alpské rasy sa dnes považujú za najkvalitnejšie vo svetovej konkurencii.

Štvorročný Kryštof, v kožených novaviciach s padacím mostom, na hlave vyzdobený klobúk, kráča vážne po ceste s povrázkom v ruke. Na povrázku je býk, metrické centy svalstva a rohy ako vidly. Poslušne kráča za svojim drobučkým pánom. A za ním dvojročný Ernštl, lieskovicou mláti obrovského býka. Ten na to vobec nereaguje. Ani chvostom nešvihne. Medzitým hore na l'adovci - dychovka. Preteky v lyžovaní a akrobatike, bohoslužby a - autobusy. Holand'ania, Angličania, Švajčiari.

Prví ľ'udia prišli do Alp pred tisícročiami. Severania to boli, čo sa nebáli boja s prírodou. Najskor lovci a až neskor sa naučili krotiť zver. A s tým prišli aj starosti, v zime bolo treba krmiva. Lúky vznikali pálením a rúbaním lesov. Ale údolia boli čoskoro malé. Oči sa dali na putovanie za novým zdrojom výživy pre dobytok a dvor. A medzi lesom a l'adovcom sa zeleneli hole, zarastené čučoriedkami a brusnicami. Keď' sa stratil sneh tiahol gazda s rodinou a dobytkom na párkrátých mesiacov hore. Vracal sa iba naskok, aby úrodu a seno dostal pod strechu. Hore pri prameni si z kameňa a dreva postavil salaš, aby sa chránil pred nečasom a vedl'a Kasser, po slovensky košiar. Mlieko bolo chutnejšie a tučnejšie, z horských bylín a tráv grúňov než na blatnatých dolinách a suchých stráňach. A dobytok rástol na čistom vzduchu do sily a na radosť hospodára. Vedci predpokladajú, že sa to začalo pred pat' až šesťtisíc rokmi. Odvtedy sa veľa zmenilo. Dnešný nepokojný človek t'ažko pochopí dávne časy ticha a pokoja. A predsa, stačí výjsť nad hranicu lesa, aby si našiel posledného svojho druhu, čo v samote pri skromnej strave, so stádami uprostred nádhernej prírody, stojí zoči-voči jej drsnej sile. Ich čas je spočítaný, vymierajú a po nich prichádza i sem technika a zápach benzínu. A kým sa zdola do stráni zarávajú buldozery, aby vykopali cesty na hole, strácajú opustené pastviny pevnosť a padajú do dolín. Dnešné Alpy už dávno nie sú príroda, vznikli stáročným obhospodarovaním, starostlivosťou človeka a "záhradníctvom" zvierat'. Bez toho všetkého a v dosledku d'alších škodlivých vplyvov padajú do dolín. Kedysi sa hovorilo, že "hora volá", dnes nevolá, ale prichádza sama za človekom. Raz a naposledy!